1889.

Tizennyolczadik évfolyam.

TORONTÁL.

46-ik szám.

Vasárnap, november 17-én.

Vegyestartalmu hetilap. — A megye közlönye.

Megjelen minden vasárnapon.

Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. fél évre 3 frt. negyed évre 1 frt 50 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyv- és könyvomdája Nagy-Becskereken, hová az előfizetési pénzek és igtatási díjak küldendők.

Hirdetések és mellékletek minden nyelven vétetnek fel a kiadóhivatalban. Kéretik az igtatási díjakat az igtatmányokkal együtt legfölebb *szerda reggeli 10 óráig* beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések: A nm. m. kir. belügyministerium határozata értelmében a hivatalos hirdetések *bérmentve és előlegesen beküldendő közlési díja* 1875. év első napjától kezdve következőleg állapittatott meg:

100 szóig *egyszer* közölve és egy a hirdetést igazoló lap	1 frt	67 kr.
200 „ „ „ „ „ „ „ „ „	2 „	67 „
300 „ „ „ „ „ „ „ „ „	3 „	67 „
400 „ „ „ „ „ „ „ „ „	4 „	67 „
500 „ „ „ „ „ „ „ „ „	5 „	67 „

és igy tovább minden megkezdett 100 szoért 1 frttal több.

Magán hirdetések: A 4-hasábos garmondsor első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Alulirt kiadóhivatalnak van szerencséje, a tek. szolgabiróhivataloknak, községeknek és magán hirdetőknek tudtára adni, hogy nem helybeli hirdetések csak akkor vétetnek fel, legyenek bár azok hivatalos vagy magán hirdetések, ha a hirdetési díjat az itt közölt tarifa szerint a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig kötelezik magukat, a kiadóhivatal által *utánvét* mellett feladott nyugtát és tanpéldányt a postán mindenkor kiváltani.

A „Torontál“ kiadóhivatala.

Nagy-Becskerek, 1889 november 14.

—*a.* Hogy voltunk hajdan, s hogy vagyunk ma a szegény ügygyel a megyékben? Ma épen ugy mint a hajdani patriarchalis viszonyok közt. — Ha az előtt bármely városban országos vásár alkalmával megfordultunk, azt tapasztalók, hogy az eladó és vevő közt sánta, béna, siket, vak koldusok nagy számmal jelentek meg, s fülhasitó zene és ének szó, s utálatot gerjesztő csonka tagok mutogatása mellett kértek alamizsnát. Vásár után elhagyva a várost, a legközelebbi csárdákba vigan dőzsölték el a vásári keresményt. Jól lehet akkorában utlevél rendszert nem ismertünk, de ily egyének el voltak utlevelekkel is látva, melyeknek foglalkozási rovatában ezen szó volt olvasható: „koldus“. Ezen jelenetek jelenleg is láthatók országos vásárok alkalmával, s ha figyelemmel kisérjük ezen nyomorékokat, lehetetlen hinnünk, hogy ezek igy születtek volna, annál kevésbbé, mert ezeknek rendszerint ép tenyeres talpas gazdáik is vannak, s valószinüleg ezek által tétettek mesterségesen ily nyomorékokká. — És jutott-e valaha a megyékben valakinek eszébe, hogy e felett gondolkozott és nyomozást tett volna? jutott-e valaha a megyéknek eszébe, ily nyomorékok elhelyezéséről s ápolásáról gondoskodni? — Meglehet, hogy nem volt a megyéknek módjokban szegény-ápoldákat létre hozni, mi azonban alig hihető, de módjokban volt, és van szigoru rendszabályokat létre hozni arra nézve, hogy minden megyei község saját szegényeiről s koldusairól gondoskodjék, s ezek másoknak terhére ne essenek, mert nincs a nagy Magyarországon oly szegény község, mely képes ne lenne egy-két koldusát eltartani. — De már sok inséges éveket is megéltünk, s gondoskodtak-e a megyék előlegesen a bekövetkezhető inség enyhitéséről magtárak létrehozása, vagy más czélszerü eszközök által? Nem, hanem mint keleti faj a jó sorsra biztak mindent.

A fentebb érintett közigazgatási ügyek ugy hiszszük éléggé fontosak, de nem kevésbbé fontosak, a személy- és vagyonbiztossági ügyek sem, s fájdalom megkell vallanunk, hogy e tekintetben ma sokkal roszabbul állunk mint hajdan. Hajdan is fordultak ugyan elő rablási esetek némely megyékben s voltak hirneves rablóink, tüzesetekről is hallottunk, különösen tavasztól télig voltak hires lótolvajunk is, kisebb városokban országos vásár idején mutatták magokat zseb- és másfajta tolvajok; de most a rablók annyira megszaporodtak, hogy több megyéket tartanak folytonos rémülésben, országutakon sok vidéken, de még a vasutakon sem lehet biztosan utazni, a tüzvész télen nyáron pusztit, a lótolvajok száma tetemesen megszaporodott, s kisebb városok is ellátvák a tolvajok minden fajával. Ebből az a szomoru tanulság, hogy népünk a javulásban s erkölcsiségben nem halad előre, egyrészről, másrészről pedig, hogy municipális hatóságaink, a régi utakon járva a jelenkor igényeihez nem alkalmazzák intézkedéseiket s rendszabályaikat, s ha a kormány a tapasztalt roszat elháritani kivánja, municipalis jogokra hivatkozva, annak akadályokat görditenek elébe.

Ha igaztalanok nem akarunk lenni, el kell ismernünk, hogy a m. kir. csendőrség ez utóbbi kalamitásokra nézve már eddig is minden lehetőt elkövetett, hogy a társadalomi életfolyam ezen szennyes medre mielőbb megtisztulhasson, de ez magában véve nem elég arra, hogy a különnemű gonoszságok csiráji szigoru közhatósági intézkedések nélkül, végkép kiirtathassanak.

Ezen fenn nem tartható állapotok felett kellett volna már a megyéknek régen gondolkozniok és a szükséges eljárást megkezdeniök, a mikor a koldusügy és a személy- s vagyonbiztonság ilyen szomoru rajzot bizonyosan nem nyujthattak volna. —

Miután erős hitünk van, hogy a közigazgatási reform, a czélszerübb ujitások keretébe felveendi mindazon intézkedéseket, melyeket az erkölcsiség emelkedése tekintetéből végrehajtandók lesznek, hinnünk kell: hogy a mi hosszu évek során keresztül annyi panaszokra és annyi feljajdulásokra nyujtott alkalmat, a hivatalnoki állomositás behozatalával, az elmondottak tekintetében is, kellő biztositékot és nyugalmat fog szolgáltatni.

Nem valami nagy jóstehetség kell hozzá, hogy a közeli megyei tisztujitások, a választók kezeiből kiveszik a mandatumot és azt az államnak fogják átszolgáltatni. Már ezen okból is a szükséges skrutiniumnak azon rostának kellene lenni, hogy a konkoly kihulljon, és a közigazgatás megjavitott földjének oly vetőmag szolgáltassék, a mely kellő biztositékát nyujtja az áldásos és gazdag termésnek.

Rendre utasitás.

Három cathegoriába sorozhatók a zeneszerzők; az első osztályhoz tartoznak azok, a kiknek művei bámulatra ragadják a világot; a másodikhoz azok, a kik nem excellálnak ugyan, de nem esnek a szigorú kifogás alá; végre a harmadikhoz olyanok kiknek compositiójuk nem nagyon üt el a macskazenétől, és kinos benyomást tesz a hallgatóra.

A „Pesti napló“ november 13-iki 313. számában olvashatók a *módosi hangok.*

Az olvasó közönségre bizzuk annak megitélését: melyik cathegoriába sorozandja a módosi hangok szerzőjét, de részünkről, miután ama közlésben nem csak leleplezések, hanem fenyegetődzés foglaltatik, nem hallgathatjuk el megjegyzésünket.

Eltekintünk egyelőre a stylustól, mely a módosi hangokban a főszerepet játsza, és áttérünk azok érdemére.

Sok kitételt hallottunk és olvastunk életünkben, de hogy egy választás szemérmes, vagy szemérmetlen legyen és lehessen, azt csak most tanultuk meg a módosi hangokból. Nagyon naiv kifejezés az, és mi azt sejtjük, hogy a czikkiró ur nagyot akart mondani, — a nélkül hogy sértsen, — és hamarjába nem jutott eszébe más szó, tehát a szemérmet rántotta elő, hogy begyőzze, milyen erkölcsösen gondolkozik ő, kinek szivén fekszik a nép boldogsága.

Ha ő kegyelme érti mi a választás, tudhatja, hogy ellenjelölteket felállitani minden polgárnak szabadságában áll, és hogy a felállitás nem involvál a szemérem elleni vétséget.

Ha pedig ő a nép embere, és a választók bizalmát birja, kár volt neki szeméremeteskedni, és össze nem hivni embereit, és az által a hivatalnokokat leszoritani a választás teréről, ha csakugyan ott csupa hivatalnokok voltak, a mit tagadunk, és nem engedni meg, hogy a teljes czimű választók tüntetőleg tartózkodjanak vissza a választástól; és ha nem birta azt keresztül vinni, akkor megfogható előttünk feljajdulása, mert megfoghatjuk: mily

TÁRCZA.

Elrablás.

Elraboltatni iszonyu gondolat; de rögtön nem oly iszonyu, ha megsugjuk: hogy az elrablott: férfi; az elrabló: nő; még pedig fiatal és szép. Fájdalom azonban, hogy velem másképen történt.

Pesten febr. 5-én felmentem a nagyszerünek kürtölt velenczei carnevalba. Ha egy pár tuczat szobalány és szakácsné, rosz ételek és italok, illattalan, azaz: büdös világitás, bőgő zene, iható fagylalt nagyszerünek mondható: akkor a velenczei carneval borzasztólag nagyszerü volt. És én mégis igen-igen jól mulattam, minek tagadjam meg magamat, és természetemet, hol lányt és spékelt nyulat kaphatni, én mindig jól mulatok. Azután bolondnál bolondabb álarczosok kóvályogtak fel s alá, s ki tudja, hány haute volé, gyönyörüségesnél gyönyörüségesebb teremtés lappangott a dominók és álarczok alatt. — Jobbra-balra czibálták érdekes egyéniségemet s érdektelen — valami fusser szabó által agyondurrantott frakkomat — és én eszeveszetten rohantam a kedélyes stranierák után, suttogva, beszélgetve vagy orditva, a mint legjobbnak gondolám. Elég az hozzá, hogy éjfélig fenségesen mulattam. Éjfélkor belém botlott egy rettenetes szakállu barátom (verje meg a jehova) ki minden héten legalább ötször desparált, s vagy részeg volt, vagy józan, de őrült. — Sajnáljuk a szerencsétlent, mig nőtelen volt, nem volt nála szolidabb gyerek egész Európában.

„Jó, hogy találllak, pajtás, tedd meg, mire kérlek, s parancsolj életemmel.“

„Szólj, édesem, mivel lehetek szolgálatodra — nem szántam volna felfalni — örömest szolgálok, mennyire tőlem telik, életedet pedig add a bakónak; mégis furcsa gyerek vagy te Tiribi, hogy neked örökké van valami bajod, szólj szent Kozmára, szólj, mi kell?“

„Látod-e pajtás azt a két dominot, azzal az orientalis turbánnal?“

„Ugyan ki ne látná azt, te szerencsétlen, hiszen nagyobb az a világ valamennyi elefántjánál, sőt oly rémületesen nagy, mint a chinai birodalom.“

„S tudod-e pajtás, hogy kicsoda?“

„Meg ne mondd, inkább fizetek egy pár adag spékelt nyulat!“

„Dorothea Klapotrek — egykori kedvesem, jelenleg dilletans buffo.“

„Elég ebből ennyi pajtás! ha millió pengő állna az ultimón, s ő lenne a paggát, akkor sem fogadnám el. A tenyere is többet nyom, mint Stricknadel Clementine imádottam testestül, lelkestül.“

„Oh pajtás! de látnád csak arczait, szépek azok mint az ezeregy éjszaka.“

„Meglehet édesem, de azért hidd meg, sem a te, sem jelenlegi kedvesed szerencséjét nem irigylem, s nem is fogom irigyleni soha.“

„Elhiszem! Oh de mégis . . . lásd . . . meghalok . . . szabadits meg tőle, lásd nekem óriás szivességet teszesz, mig neked mulatságot szerezhet planumon!“

„Hogy! hogy!“

„Képzeld lelkem, barátom, erőszakkal akar szöktetni s ingerülten nyilatkoztatá ki ezelőtt néhány perczczel, hogy azonnal feltárja az egész világnak viszonyunkat, sőt határozottan kimondá még azt is, hogy perbe idéztet — ha vele Szlavoniába nem rohanok.“

„Bizony nem volna rosz a chinai birodalommal Szlavoniába rohanni, ott az a sok éles hidalgo alkalmasint hasznát venné a sok kincsnek; de engem csak még sem képzelsz annyira esztelennek, hogy egy ilyen gőzkatlannal Szlavoniág csupa csinálatlan utakon hurczoltassam magamat.“

„Nem kivánom én azt lelkem, barátom, csak azt tedd meg jövendő nyugalmamért, vitesd el magadat Komáromig — ott fedezd fel becses személyedet, addig én nőmmel együtt szököm meg Pestről oly vidékre, hová télen át a sáros utak borzasztósága miatt röpülve is alig menekülhetni; lelkem barátom, tedd meg érettem utoljára ezen szivességet, s kivánd életemet.“

„Ugyan miért nem ajánlsz inkább 30 garast, mint életedet, már annyit tapasztalhattál, hogy századunkban az életnek absolute nincs ára! . . . Azután beszéld el csak, hogy lehetne mindezt kivinni, nagyobb fajta botrány nélkül?!“

„Ugy egyeztünk, hogy 2 órakor éjfél után fekete dominot rántok magamra vörös kereszttel, ő nyakon fog, felpakol valami 13 garasos omnibusra, és datum Szlavonia! tedd meg édesem, tedd meg leendő, jövendő boldogságomért!“

„Legyen! menj azonnal dominot szerezni, s adj utra kölcsön 10 forint pengőt kötelezvény nélkül — a többit bizd rám.“

„Mindent mint akarod, s most csókolj meg, megváltóm!“

Nyakamba borult, megcsókolt a velenczei carneval közepén s elrohant.

Két órakor fekete dominoban, vörös kereszttel, egyedül, szótalanul álltam, busan, leverve, mint kit Szlavoniába rabolnak.“

Dorothea Klapotrek nem késett, nyakon fogott, felpakolt, s az omnibus egy negyed háromra elrobogott.

Szemközt kellett ülni ez angyali teremtéssel, egymás mellett nem fértünk.

Szinte megfojtott az omnibus illata, szomszédném fel sem vette, sja: ő Szlavoniából jött.

„Ah Tiribi, mennyit epedtem utánnad.“

„Látszik testalkadoton! gondolám magamban, de szólani nem mertem, ne hogy a csalatást fölfedezhesse.“

„Ah Tiribi, te kegyetlen vagy!“

„Istenem, mégis érzékeny a természet, midőn ily egyéniségnek is rendel szeretőt!“

„Ah Tiribi, én igen igen sokat szenvedtem miattad, a mint utószor együtt valánk, azt igérted: oltár elébe kisérsz, nőddé veszesz, imádni, szeretni fogsz, — szólj kegyetlen, mit tevél, midőn hitet szegve Szlavoniát egy viharos éjszaka oda hagytad — ütött volna meg a menkő — tudod-e, mit tevél alávaló csábitó, semmirevaló, összetéptél egy keményen dobogó szivet, egy szivet, egy szegény szivet, milyen nem vert és nem fog verni Szlavoniában. Tiribi, te gyilkos vagy!“

Ki nem állhattam a dicsőséget, hangosan felkaczagtam.

A meglepetés miatt elismerte kaczagásomat.

fájdalmas érzés bántja a czikkirót, midőn tapasztalja, hogy a választók szemérmetesek. De hát mit tehetünk mi a czikkiró érdekében, nem segithetünk rajta.

A czikkiró némasággal vádolja a választókat, és azt állitja, hogy e némaság jobban tolmácsolja a polgárok érzelmeit, mint auf Regiments-Kosten eszközölt Csinatratta-bum féle ministeri fogadtatások.

E passusból kirí a czikkiró egyéni érzése, és nyilvánvaló, hogy nagyon ideges ember. Bajos is eltürni, hogy a közönség szivesen és szivélyesen fogadja a ministert zeneszó mellett, és tüntetőleg, és egyszerre ugyan azon közönségbeli választók elnémulnak. De hát én Istenem! olyan a világ most, olyan volt, és olyan lesz. Lármát ütnek, elhallgatnak, elnémulnak, választanak, és nem mennek választani az emberek, a mint nekik tetszik, és szabad akaratuk ilyen gyakorlatában nem hagyják magukat korlátozni sem a hangok irója, sem senki más által.

A czikkiró bizonyosan nem vett részt a ministeri fogadtatásban, és jól tette, mert szavaiból kitetszik, hogy előtte a minister egy gyűlölt persona, a ki nem érdemel kitüntetést; és mert a czikkiró szabad polgár, nem kényszeritette, de nem is szólitotta fel senki, hogy üsse a nagy dobot és csináljon csinatratta-bum-bummot. De ha már olyan szemérmetes, és a szépért rajongó szabad polgár, hát ne haragudjék azokra, a kik más véleményen vannak, és a ministert szivesen látják, és kitüntetéssel fogadják, miután meggyőződhetett, hogy ő maga nem állhat ellen a közvéleménynek, és a közönséget nem riaszthatja el az efféléktől, sem szemérmetességgel, sem méreggel, sem hangokkal.

Hogy a megyei restauratió küszöbén állunk az igaz, való az is, hogy értekezlet fog tartatni e hó 25-én, de hogy a megtartatni szándékolt értekezletre csak a nagy birtokosok hivatnak meg, az nem áll.

A mult számu „Torontál"-ban mint a vármegye hivatalos közlönyében megjelent egy felhivás, melylyel valamennyi megye bizottsági tag az értekezleten való megjelenése meghivatott, mert minden egyest meghivni költséges lett volna. Ne haragudjék tehát a hangok szerzője, hogy különös meghivást nem kapott, mert senkinek sem küldtek olyant, és a ki nem szemérmes, vagy néma, bátran mehet a conferencziába, és szivesen láttatik ott; beszélhet, tanácsot adhat, és győzni is fog szava, ha nem olyan éles mint a hangokbani kifejezés.

Hogy az értekezletet összehivó bizottsági tagok között vannak nagybirtokosok is, az — véleményünk sserint, mivel nem vagyunk sociáldemokraták, — nem baj. Hiszen azért, hogy nagybirtokosok, nem szünnek meg hazafiak, e megye választó polgárai, és bizottsági tagjai lenni, és czikkiró urnak nincsen igaza ha azért duzzog és a nagybirtokosokra haragszik, a nagybirtokosok nem vindikálnak maguknek több szavazatot, mint a mennyit számukra a törvény rendel, és ők is csak egyszer voksolhatnak egy ügyben, épugy mint czikkiró ur, kinek szinte törvényes joga van szólni és szavazni. Legyen hát szemérmes, és ne izgasson a nagybirtosok ellen.

Látja czikkiró ur a nagybirtokosok is ugyan azt óhajtják, a mit ön akar, ők is a felett akarnak értekezni november 25-én, ki legyen megválasztandó tisztviselőnek, azzal a különbséggel, hogy miglen ön X-t megakarja tartani a kerületnek, azt Y-t pedig kidobja onnét; addig ők megválasztják X-t, de nem dobják ki Y-t, hanem simpliciter nem választják. Na de az már egyéni felfogás, a nagybirtokosok azt tartják, hogy a meg nem választott egyén ugy is kilép a tiszti karból, — ön pedig mint ideges ember nem tételez fel benne annyi szemérmet, és biztonság kedvéért kidobja. Egyre megy, — hidje el jó uram! — mert a ki a restaurátiónál nem választatik meg, szánandó talán, mert kenyér nélkül marad, — de nem fogja a szegény a dolgot forcirozni, és a kidobást provocálni.

Czikkiró ur in camera caritatis szól, midőn azt mondja a kijelölő uraiméknak (szerinte a nagybirtokosoknak) hogy „olyan tisztviselőt, kit a kerület apraja nagyja utál, okvetlenül el kell ejteniök, különösen akkor, midőn érdekében (alkalmasint az útált tisztviselő érdekében) a pseudo irgalmassági cselekedet érvelésén kivül, egyéb érv fel sem hozható."

Eddig nem tudtuk azt: hogy valamit in camera caritatis mondani annyit tesz, mint a lapok utján valakit pelengérre tenni; hanem e tekintetben nem polemisálunk vele, legyen neki igazsága, kiki a saját meggyőződése és akarata szerint cselekszik, mi sem foszthatjuk meg tehát czikkiró urat ebbeli privilegiumától; hanem ugyan ily formán mondunk mi is neki in camera caritatis, hogy hijába fenyegetődzik ő kigyelme, neki mint intelligens embernek tudnia kell, hogy kiki annyit tesz a mennyit bir, és hogy sokat akar a szarka, de nem birja a farka, vana sine viribus ira.

Az országgyülési választásoknál lesznek-e a nagybirtokosok, vagy pedig a czikkiró ur „tényező"? az majd annak idejében megválik; — de a czikknek ama passusa, a hol czikkiró mondja: „Jó lesz tehát a kijelőlő értekezleten az egyes kerületek intelligenczióját, különösen ott, hol annak kivánsága a misera plebs contribuens óhajával összhangban áll — respektálni, és óvakodni a sárkányfogak elhintésétől, mert meg vagyon irva: a ki szelet vet, az vihart arat", a czikknek mondjuk ezen passusa nagyon is merész, és bármily elnézők is vagyunk, bátran állitjuk, hogy e szavak által a czikkiró ur csakugyan *szelet vetett.*

Ezen passus, ha nem is formális izgatás a nagybirtokosok ellen, de nem messze áll attól.

1848-ik év előtt, midőn a nemesi osztály — tehát a nagybirtokosok — adómentesek voltak, és csak a jobbágyok fizettek adót, szokás volt mondani: *misera plebs contribuens,* de most, midőn egy nagybirtokos nyolczvan ezer forintnyi évi adót fizet, alig lehet joggal állitani, hogy a nép misera plebs contribuens, miután mindenki birtokához mért adót fizet, és a nagybirtokos, a ki nem rablás utján jutott vagyonához, nem tehet róla, hogy többje van mint más szerény polgárnak.

Azt sem állithatni, hogy a nagybirtokos, azért mert az ne tehessen semmit a közügyben, nehogy sértse a czikkirót, és vele a népet, mely az alkotmányban épp oly jogokat gyakorol mint az, és oly szavazattal rendelkezik, mint a legnagyobb birtokos.

Ha egyébiránt szavazásra bocsátatnék: vajjon kit szeret jobban a nép: a nagybirtokost e? a ki soha sem bántja a népet, — vagy a tisztelt czikkirót? nem tudjuk kinek a serpenyője szálna alább?

Azért, — ne vessen czikkiró úr szelet, — mert csakugyan arathat vihart. Dixi.

Egy kérdés.

Előttünk van a képviselőház pénzügyi bizottságának rövid, de sokatmondó jelentése az 1890. évi költségvetésről. A fontos okiratban a pénzügyi bizottság a legmelegebben ajánlja a költségvetés elfogadását, melynek mérlegét még a leglelkiismeretesebb s legbehatóbb vizsgálat és fejtegetés után is csak alig harminczezer forint erejéig változtatta meg. Ezen eredményhez pártkülönbség nélkül jutott a bizottság s az ellenzéki tagok a tanácskozás folyamán ismételten kifejtették, hogy hisznek a számitások és suppositiók realitásában és szolidságában, sőt reménylik, hogy a költségvetés föltevései nagyjában teljesedni fognak.

Tekintettel ez örvendetes tényre, a „Pester Correspondenz" a következő kérdést veti fel: elfogadja-e ezuttal az ellenzék a költségvetési javaslatot általánosságban, a részletes vita alapjául?

A mérsékelt ellenzékre vonatkozólag valószinüleg igennel felelhetünk a kérdésre. A kormánypárttal ugyanazon közjogi alapon álló mérsékelt ellenzéknek nincs a legcsekélyebb, csak némileg is jogosult ürügye, hogy a költségvetést a limine elvesse, mert a jelenlegi kormány elleni bizalmatlanságának, illetve azon követelésének, hogy a kivetett adókat ő maga kezelje, a kormányt a maga bizalmi férfiai által vezettesse, eléggé kifejezést adhat az appropratio kérdésénél.

A függetlenségi pártnál másként áll a dolog. Ez felhozhatja a költségvetés ellen, hogy közös ügyekre óriási összegek figurálnak abban, melyeket ő el nem ismer, tehát még ha a jelen költségvetés önmagában véve, az emlitett elvi defectustól eltekintve, megfelelő lenne is neki, nem szabad azt elfogadnia, mert az elfogadást oda lehetne magyarázni, mintha a gyakorlatban elejtené a párt az Ausztriával való közös intézmények ellenzését.

A „Pester Correspondenz", midőn ezen ürügy plausibilitását a függetlenségi párt szempontjából megengedi, tekintettel mégis a hiánynélküli költségvetésre, azt hiszi, hogy a függetlenségi pártra is elérkezett a lehetőség, miszerint eltérhessen a költségvetés minden körülmények közt való elvetésének parlamentarice inkorrekt gyakorlatától. A mig a költségvetések óriási deficetekkel záródtak, joggal mondhatta szélsőbal — a saját szempontjából, — hogy e közös gazdálkodással nemcsak az ország függetlenségének ártanak, de pénzügyileg is tönkre teszik.

Állithatja e ugyanezt a jelen költségvetéssel szemben? Nem! Itt azt kell mondania, hogy a gazdálkodás nem úgy történik, mint mi szeretnők, a költségvetés alakja a mi kormányzásunk mellett más lenne; de végre is nem lehet tagadni, hogy e költségvetésben kellőleg gondoskodva van a hazai intézményekről s a számitás mindenben helyes, becsületes; hogy továbbá másrészt legalább annyi, a mennyi közösügyi költségek fejében be van állitva, valóban szükséges azon honfitársainak számára, kik a külügyeknél vagy a hadseregben vannak alkalmazva. Akarjuk, akarhatjuk, hogy az államkormányzás fennakadjon, hogy hivatalnokaink, katonáink ne legyenek fizetve? Ezt a szélsőbal sem akarja, ő csak azt akarja, hogy a magyar állam minden ügyei nemcsak Magyarország helyett is, hanem általa vitessenek. Ez pedig oly kérdés, melyet részletes vitában, az illető fejezetnél, czimek- s tételeknél kell érvényesiteni. Ha ott nem sikerült, arra való az appropriatis, hogy alkalmat nyujtson a költségvetés végleges elvetésére; de nincs jogunk a költségvetést előre, vagyis nem a kormánytól hanem magától az államtól, annak intézményeitől s alkalmazottjaitól megtagadni. Politikai kényszervédelemből, vagyis szemben egy deficites költségvetéssel, szintén nem jogosult ugyan, de legalább mégis érthető, hogy végső eszközökhez nyuljunk; azonban egy oly szolid és korrekt költségvetéssel szemben, minő az 1890. évi még az ellenzéki bizottsági tagok nézete szerint is, az a limine való elvetésnek nincs többé értelme. Ezért tünik fel egészen jogosultnak a „Pester Correspondenz" által felvetett kérdés: Nem lesz-e ezuttal egyhangulag elfogadva a képviselőházban a költségvetés a részletes vita alapjául? Ez nem a kormány, hanem a korrekt parlamentáris felfogás diadala lenne, ha t. i. a tény igennel felelne e kérdésre.

Felhivás

Magyarország állattenyésztőihez.

Az országos magyar gazdasági egyesület már évek óta foglalkozott azon eszmével, hogy fejlődő állattenyésztésünk érdekében országos törzskönyvet léptet életbe.

A tenyésztő gazdák e régi kivánalma most a megvalósulás küszöbén áll, a menynyiben sikerült a nagyméltóságu földmivelési ministerium és az egylet részéről kiküldött vegyes bizottságnak a kellő formákat megtalálni, a melyek keretében a kitüzött czél könnyen, aránylag kisebb eszközökkel is megvalósitható.

Hogy mi a czélja az országos törzskönyvelésnek, azt intelligens állattenyésztőink, kik annak felállitását oly gyakran sürgették, igen jól átértik.

A tiszta vért, mely bizonyos a gazdára nézve becses tulajdonokat hord magával s azokat átörökiteni is képes, nemzedékeken át változatlanul kell fenntartanunk.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a nagy fáradság és áldozatokkal fenntartott tiszta vér alkalmas módon igazolva legyen, s e végből tiszta tenyészeteinket az e nemben szokásos teljes rigorositással kell nyilván tartanunk.

Tekintve pedig azt, hogy az országos törzskönyvelés alapját a czélszerüen vezetett magán törzskönyvelés képezi, amely nélkül a tenyészeredmények alapos megfigyelése, tehát az öntudatos és okszerü állattenyésztés nem képzelhető, az országos törzskönyvelő bizottságnak arra is ki kell, hogy terjessze figyelmét, hogy a magán törzskönyvelés a hol helyén lenne — de még nincs — életbe léptetve legyen és ezt az időrabló munkától megkimélő, nyomtatott rovatlapok készletben tartása által a gazdára nézve egyszerüsitse és megkönnyitse.

Ezek rövid vonásokban bemutatva, azon részint közvetlen, részint közvetett czélok, melyeket az orsz. törzskönyvelés által elérni óhajtunk.

Folyó évi julius elsejétől kezdve az országos törzskönyvelés kezdetét veszi — kiterjeszkedve tiszta vérü lovak (az angol telivér versenyló kivételével, melyről külön törzskönyv vezettetik), szarvasmarhák és

---

„Mégröhögni mersz, alávaló csábitó!" alig mondá ki e nehány szót, az egész frizurám markában volt.

„Lassabban Dorothea Klapotrek, frizurámra büszke vagyok, mint bár melyik nobili Andalusiában s boszuálló, mint Rinaldo Rinaldini!"

A chinai birodalom elájult. Megállitatám az omnibus-igazgatót, s a mi pálinka találtaték nála, mind fellocsoltatott, hogy megmenthessük ez óriás életet. Dorothea Klapotrek magához jött. Oh miért volt sötét, miért nem láthatám e birsalma-arczot halaványan. Láttatok-e már hizott gömbölyü arczot halványan? Fenséges lehet! én soha sem láttam. Váltig cziholtunk, haszontalan, ab invisis kellett bámulni hallgatni és elragadtatni.

„Ez sok! ezt tul nem élem, igy megcsalatni, igy rászedetni az által, kit szeretünk, kit imádunk, emberi kebel ilyesmit nem tehet . . . Tiribi te vadállat vagy! S ön ismeretlen, ön uram elvállalhatott ily alávaló szerepet?!"

„Bocsánat asszonyom, higye meg, méltánylani tudom ingerültségét, osztozni akarék fájdalmában, de lássa, Tiribi barátom házas ember, engedhettem-e szétdulatni házi csendöket, boldogságukat, neje barátomnak hárpia, azonnal kivájta volna kedves barátom égszinü szemét, sőt talán meg is fojtotta volna őt."

Dorothea Klapotrek ismét elájult. Kifogyván a pálinka, szivarra gyujtottunk, s az omnibus-igazgató elbeszélte, hol vette Pesten a pálinkát, hogy az milyen finom, egészséges, és hogy itczéje 16 pengő krajczár.

A hideg idő csakhamar ismét életre hozá a nemes szenvedőt, érzékeny hangon szólalt meg:

„Nemes szivü ismeretlen, én feledni fogom a csalfa hitszegőt, nem kivánom háboritani házi boldogságukat, mindent feledek . . . oh nemes ismeretlen, ha ismerné ön szivemet, nem igy nyilatkoznék."

„Szeretetre méltó Dorothea, nagy testében nagy lélek is lakik, meggyőződésem tudatom, midőn azt mondom, hogy Tiribi igen igen sokat reszkirozott!"

„Nemes szivü ismeretlen. én ismét szabad vagyok . . . van 9000 váltó forintom, — szivem ismét szabad, ah, ha ön tudná, mit érzek keblemben . . .

„Csak kéngyertya volna — gondolám — mégis jó volna arczát közelebbről ismerni meg, 9000 forint nagy pénz, hátha szép, hiszen találkozik kövér szép is, azután meg ha nem szép, nem vagyok köteles vele élni, 9000 forinttal ur az ember, az urak pedig gyakorta külön élnek nejeiktől!... Szeretetre méltó Dorothea, ismer-e engem? . . .

„Nincs szerencsém, de e hang . . . oh e hang nem csalhat, e hang nemes kebelből nyer életet . . .

Elértünk egy csárdát. Megállitottuk az omnibust. Kiszállottunk.

Dorothea Klapotrek nem volt szép, de rut sem volt. Én tetszettem neki okvetlen, mert a csárdában azt sugta fülembe: hogy imád.

„Fordulj omnibus." Az omnibus megfordult. 7 órakor reggel ismét Pesten voltunk. 9 órakor pedig az enyim volt a chinai birodalom.

Lauka Gusztáv.

juhok bejegyzésére. A sertés törzskönyv még ez év folyamán szintén meg fog kezdetni.

Hogy mily adatokat szükséges a tenyésztőknek beszolgáltatni, azt az ide mellékelt „Az országos törzskönyvezés alapszabályai“ czimü utasitás bőven megmagyarázza.

Felkérjük azon tenyésztőinket, a kik tiszta vérü tenyészeteiket az országos törzskönyvbe bevezetni hajlandók, hogy bejelentéseiket szabályszerü bejelentési lapon, melyet kivánatra alulirt bizottság készségesen küld meg, a következő czimre sziveskedjenek beküldeni:

Országos törzskönyvelő bizottság (Budapest, Köztelek).

A bejelentési anyag felvétele iránt a bizottsága beérkezés sorrendjében fog dönteni.

A mit Angol-, Franczia, Németország, Németalföld, Svaicz és Csehország gazdái szükségesnek láttak megteremteni, hogy állattenyésztésük eredményeit biztositsák, azt hihetőleg a magyar állattenyésztők sem fogják elmulasztani — s mi itt egyszerüen előadva azt a mit akarunk, egyszersmind bizunk is benne, hogy állattenyésztőink minden különösebb sarkalás nélkül veendik igénybe ezen számukra létesitett intézményt.

Kelt Budapesten, az országos gazdasági egyesület törzskönyvelő bizottsága.

—

Országos törzskönyvelési alapszabályok.

1. Az „Országos gazdasági egyesület“ társulva a nm. földmivelési ministeriummal, országos törzskönyvet nyit, a melybe a magyar korona országaiban levő tiszta tenyészetek nyilvántartandók lesznek.

2. Az országos törzskönyvelés ügyét az Országos gazdasági egyesület és a nagyméltóságu földmivelési ministerium küldötteiből alakult vegyes bizottság intézi.

Azon tenyésztők, kik tiszta vérü tenyészeteiket törzskönyveztetni óhajtják, eziránt az Országos gazdasági egyesület törzskönyvelő bizottságához (Budapest, Köztelek) forduljanak.

Szabályok:

1. §. Az országos törzskönyvelés czélja: a tenyésztés minden ágában a tiszta vérü állatokat nyilvántartani, ekként tenyésztéseket biztositani és a tiszta fajtáju tenyésztési források ismertetése által az országos állattenyésztést fejleszteni.

2. §. Az országos törzskönyvben csak vérben jeles tulajdonok által kitünő törzsállatok foglalhatnak helyet.

3. §. A törzskönyvbe iktatandó állatnál megkivántatik:

a) hogy a tenyésztés főczélját képező fajta jellegét magán hordja,

b) hogy közvetlenül oly szülőktől származzék, melyek mindegyike ugyanazon fajtához tartozik.

(Vége következik.)

LEVELEZÉS.

Budapest, 1889 nov. 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Felbátoritva azon szives fogadtatás által, melyben tisztelt elődeim tudositásai részesültek, van szerencsém a „Torontáli kör“ ezidei megalakulásáról szóló soraimat szives figyelmébe ajánlani, s kérem azokat becses lapjában közzétenni.

Körünk f. é. okt. 2-án tartotta alakuló közgyülését a stáczió-utczai Wohlfarth-féle vendéglő külön helyiségében. E gyülésen, melyen Engelsz Béla, orvostanhallgató elnökölt, a tárgysorozat első pontja a szünidei bizottság jelentése volt. Ezt Englsz Béla a szünidei bizottság elnöke terjesztette elő, kinek szavait lelkes éljenzés követé. Erre a szünidei bizottságnak megadatott a fölmentés és következett az évi tisztviselők választása. Elnöknek közfelkiáltással Engelsz Béla választatott meg, kitől reméljük, hogy az elnöki széket, — nemcsak a szó valódi hanem átvitt értelmében is, — be fogja tölteni. Pénztárosnak Vogel József müegyetemi hallgató, a mult évi pénztáros, ellenőrnek Barákovics János joghallgató, és háznagynak Tassy József, oh. választattak meg. A többi tisztségek betöltése a november havi rendes közgyülésre hagyatott.

A november hó 6-án tartott rendes közgyülésen titkárnak egyhangulag Geml Imre, jh.-t választották meg, kit a kör a főjegyzői teendőkkel is megbizott; aljegyző lett egyhangu választás által Vild Károly, jh. Választmányi tagoknak megválasztattak: Holcz Antal, Kiss István, Theil Albert és Tóchy Zoltán orvostanhallgatók. Ezután elhatározta a közgyülés, hogy a tudományos önmüvelődés előmozditása czéljából a kör a mult évekhez hasonló pályadijakat fog kitüzni. Elnök erre berekeszté a gyülést s következtek a tósztok.

Azon reményben, hogy ezen tudositás nem leli szörnyü halálát a papirkosárban, még mielőtt napvilágot látott volna, s szerény körünket becses figyelmébe ajánlva maradok hódoló tisztelettel a tek. szerkesztő urnak alázatos szolgája Geml Imre, a „Torontáli kör“ e. i. titkára.

HIRHARANG.

* **Személyi hir.** Főispán ur ő méltósága e héten Módoson és T.-Becsén hivatalvizsgálatot tartott.

* **Személyi hirek.** Zombori Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán folyó hó 11-én szeretett édes anyja születésnapjára haza utazott, honnan f. hó 13-án visszatért székhelyére. — Dániel László, megyei főjegyző napok óta a járási hivatalokat vizsgálja, s még bizonytalan, mikor tér haza.

* **Névünnep.** Özvegy Rónay Jánosné megyénk szeretett alispánjának édes anyja f. hó 11 én ünnepelte meg 74. névnapját Kis-Zomborban. E napot emlékezetessé tettek azok a nagyszerü ovátiók, melyekben a község és környékének jószivü angyalát, a nemesszivü hölgyet mindenfelől részesitették. A minden izében magyar nemes nőt áldó szeretettel szeretik nemcsak lakhelyén, hol annyi humanus alkotása fogja örökké őrizni emlékét, de széles e megyében mindenütt. Névünnepe alkalmával a kis-zombori vörös keresztegylet nevében Rónay Alajos ur nyujtott át szép beszéd kiséretében fehér rózsák és kameliákból álló gyönyörü virágcsokrot. A kis-zombori kisdedóvóból három kis gyermek üdvözölte gyönyörü versekben az óvoda megteremtőjét. Üdvözlő táviratok érkeztek az ország minden részéből. Magában a vendégszerető kastélyban diszes vendégkoszoru gyült össze e napon, kiket a vendégszerető, kedves háziasszony előzékeny szeretettel fogadott. — Ott voltak: Rónay Mór és neje, Rónay Jenő alispán, Rónay Ernő, Rónay János, Rónay István nejével, Dóra és Dezsi leányaival, Rónay Aladár és neje, Rónay Alajos, Rónay László, báró Gerliczy Ferencz és neje (Deszkről), Rónay Czeczilia és Vilma urhölgyek, Fehérváry baronessek (Budapest), Blaskovichné urhölgy leányaival (Király-Hegyes), KissElemérné (Király-Hegyes), Návayné urhölgy leányaival, Borzsenszky Ella k. a., Blaskovich Aladár és Ernő, gróf Bethlen Miklós, Jankó Ágoston, dr. Pap Géza, báró Feilitzsch Berti, Perczel alezredes, Rónay százados, Perczel főhadnagy, Kövér Lajos, Borzsenszky Leo és többen a vidék előkelőségei közül. A fényes ebéd után esteli hat órától reggeli hatig tánczolt a fiatalság. A gratulálók közt fogadja el a nemesszivü urnő a mi szivből jövő ama jó kivánatainkat is kegyesen, hogy az Uristen engedje még számos Emilia-napot megérhetnie, családja örömére, a jótékony intézmények felvirágzására!

* **Műkedvelői szinielőadás.** A folyó hó 24 én megtartandó „Lauka-jubileum“ alkalmával becskereki műkedvelők szinielőadást rendeznek. Előadják Potier: „Hol a férj?“ czimü egy felvonásos vigjátékát. Városunk legjobb műkedvelői működnek közre. A szerepek következőleg vannak kiosztva: Kapitány — Zsiros Mihály ur, Pál, unokaöcsese — kp. Kovách László ur, Ernesztine, neje — Zsiros Mihályné urhölgy. Egy ismeretlen ur — Hadfy Károly ur. — Egy élvezetes estének nézünk tehát elébe.

* **Kinevezés.** Főispán ur Ő Méltósága Dr. Nagy Ignácz, dobriczai körorvost megyei tiszteletbeli járásorvossá kinevezte. Gratulálunk!

* **A megyebizottsági tagok választása** alkalmával, midőn Horvát-Csene községben Chemez János szolgabirót bizottsági tagnak ujból megválasztották, impozáns tüntetésnek volt szinhelye a község. Fáklyásmenetet rendeztek a szeretett szolgabiró tiszteletére, Tyiriu Oresztie Szerb Csene község birája pedig üdvözlő beszédet intézett hozzá. Chemez a szeretet és tisztelet eme szép nyilvánulására meghatottan válaszolt.

* **A királyi család fegyvergyüjteménye.** A bécsi műtörténeti muzeumban pár nap óta közszemlére van kitéve az uralkodó család gazdag és rendkivül érdekes fegyvergyüjteménye. Tizenkét teremben egybe van állitva ama fegyvergyüjtemény, mely eddig elszórva az arzenálban, az ambrasi gyüjteményben és más udvari kastélyokban volt elhelyezve. A fegyvergyüjtemény gazdag forrásul kinálkozik történeti, müvészeti és fegyvertechnikai tanulmányokra. A különösen érdekes darabok: a nagy teremben I. Miksa császár fegyverzete s pánczélja, V. Károly disz-vértezete, mig a terem falait e korbeli hirneves férfiak fegyverei diszitik. A legközelebbi teremben tiroli Ferdinánd főherczeg pánczéljait és fegyvereit helyezték el. Egy másik teremben I. Ferencz marsallbotját látni, azonkivül I. Ferdinánd császár fegyverei különösen érdekesek. A melléktermekben az 1556-iki török háboruból származó török és keleti fegyverek vannak elhelyezve. A vadászfegyverek között II. Rudolfnak ezüst zománczu fegyvere a legértékesebb.

* **A tettes** rendőrkapitányi hivatalnak 5428. sz. a. kelt átiratával, a vörhenybetegség apadása folytán, az óvódának megnyitása megengedtetett; miért is a n. é. közönség becses tudomására hozatik, hogy az óvóda f. évi november 18-án azaz hétfőn reggeli 9 órakor ismét megnyittatik A n.-becskereki jótékony nőegylet elnöksége.

* **Tanczmulatság.** Az elizenhaimi önkéntes tüzoltó egylet f. hó 19-én az „Arany oroszlán“-hoz czimzett vendéglőben zártkörü tánczvigalmat rendez.

* **A becskereki kereskedelmi** és iparkamra létesitése tárgyában meginditott mozgalom már ellenmozgalmat keltett a temesvári kereskedelmi és iparkamra kebelében, a hol féltékeny szemmel nézik ezen életre való aktiónak fejlődését, és a mult hó 30 án tartott közgyülésen Temesvárott ez szóba is került. A kamara elnöke, Eisenstädter Ignácz diplomatikus circumspectussal ugyan, de határozottan a becskereki „Extra“-kamara ellen nyilatkozott. Nyilatkozatában némely „ismeretes elégedetlen egyénységek és könnyenhivő pártjuk izgató üzelmeiről“ (?) szólt; a mi már nem eléggé diplomatikusan hangzik az elnök szájából, mikor egy törvényhatóság közgyülése támogatja ezen eszmét. Az is merészen koczkáztatott állitása az elnöknek, hogy a Nagy-Becskereken felállitandó kereskedelmi és iparkamra eszméje és az annak megvalósitására irányzott mozgalom magában Torontálmegyében is a „józanul“ és „tárgyilagosan“ gondolkozó iparos és kereskedelmi köröknél aggodalmat (!) támaszt. Különben az elnök bizik a ministerben, hogy nem fogja egyhamar engedélyezni a torontálmegyei „extra-kamarát“. (Mi meg bizunk az ellenkezőben.) A közgyülés az elnök expectoratióit „egyhangulag“ tudomásul vette és egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglaltatta.

* **Elgázolás.** Kedden délután négy órakor — midőn a gyermekek a közs. iskolából kijöttek — szerencsétlenség történt. Egy kocsi vágtatva jött a kis hid felől a községi iskola épülete felé és elgázolt egy iskolás gyermeket. A Rózsa-féle kereskedés előtt álldogáló rendőr nem tartotta kötelességének, a kocsit megállitani és a vigyázatlan kocsist bekisérni a város házára, vagy nevét feljegyezni, hanem engedte, hogy elhajtson. Jó lenne, még mielőtt sulyosabb szerencsétlenségek történhetnének, szigoruan büntetni azokat, a kik sebesen hajtanak. Eleje lenne ez által véve, különösen az iskola tájékán, hol négy órakor annyi száz gyermek van, minden szerencsétlenségnek. De nem ártana, ha a szülők is figyelmeztetnék gyermekeiket, hogy vigyázzanak, mert maguk a pajkos gyermekek is okai gyakran az ily szerencsétlenségeknek.

* **Értesités.** A kiváló hirnévnek örvendő herendi porczellángyár kész áruiból - mint értesülünk — legközelebb diszes bazárszerü kiállitás nyilik meg a fővárosban, a mely által alkalom nyilik arra, hogy a főváros közönsége a valódi herendi porczellánt megismerje. Kiállitásra és ezzel kapcsolatban elárusitásra kerülnek valóban müremek vázák és falidiszek, teljes asztalkészletek nagyobb és kisebb összeállitásban, kisebb műdarabok zománczszerü festéssel, egész tárháza oly műtárgyaknak, a melyek főleg karácsonyi és ujévi ajándékokra alkalmasak. Különös feltünést fognak kelteni a herendi kobalt-festészeti tárgyak, — valamint az uj minták, a melyek megrendelések alapjául szolgálnak. Figyelmeztetjük a közönséget, továbbá azon sajnos visszaélésre is, hogy személyek „herendi“ név alatt oly asztalkészleteket árusitanak, melyek a herendi gyárat sohasem látták. A valódi herendi gyártmány e gyár jegyével van ellátva, minélfogva e körülményt vásárlásoknál figyelembe ajánljuk.

* **Almanach az 1890. évre.** A Singer és Wolfner-féle „Egyetemes Regénytár“ V. és VI. kötete, a Mikszáth Kálmán által szerkesztett „Almanach az 1890. évre“ méltó folytatása az előbbi években megjelent almanachoknak. Tizennégy elbeszélés van benne, melyek szerzői sorában ott találjuk a régi és az uj irói nemzedék legjobb hangzásu neveit. A szerkesztő, Mikszáth Kálmán „Előszó“-val nyitja meg a kötetet. Az elbeszélések sorát Jókai Mór vázlata kezdi meg: „Szegedinecz Péró viselt dolgai.“ Jókai elmondja, hogy az aradi hölgyeknek tett igérete szerint történelmi vigjátékot ir az „aradi hős asszonyokról.“ A szinmü készen is van, de addig is, mig a közönség elé kerülne, az iró ki akarja elégiteni azoknak kiváncsiságát, akik szeretnék megtudni, hogy mikor voltak az aradi hölgyek olyan hősök, holott a história erről mit sem tud. Elbeszéli tehát Szegedinecz Péró szegedi kapitány történetét, ki a 17. század vége felé lázadást szitott az alföldön, s magát királynak is kikiáltatta. Szegedinecz Pérót az aradi hölgyek összeveszitették ellenségével, a másik lázadóval, Vértesi Jánossal, s a győztesen megtérő Pérót az aradi várparancsnok a hős asszonyok segélyével elfogatta, s felküldte Budára, a hol a hóhér fölnégyelte. Ennek a históriáját beszéli el Jókai az ő zamatos humorával. Ezeken kivül a következő elbeszélők vannak képviselve a kötetben: Mikszáth Kálmán, Vadnay Károly, Beniczkyné-Bajza Lenke, Gyarmathy Zsigáné, Tuschek Anna, Muray Károly, Peteley István, Hevesi József, Tóth Béla, Rákosi Viktor, Bársony István és Justh Zsigmond. A diszesen kiállitott kötet ára 1 frt.

* **Havi jelentés** f. évi október hóban N.-Becskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. Városunk lakosságának száma körülbelül 20.000. Az összes elhaltak száma 49 a következő halálokokkal: Vörheny 8, torokgyik 1, roncsoló toroklob 1, gyermekágyiláz 1, veleszületett gyengeség 2, ránggörcs 6, tüdőlob 1, tüdőgümőkór 2, szivburoklob 1, szerviszivbaj 4, bélhurut 8, idültveselob 1, aggkór 5, öngyilkos 1, agyburoklob 4, méhrák 1. Születés 50 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok e hóban igen kedvezők voltak; a vörhenyjárvány kellemesen engedett és az esetek is sokkal enyhébb lefolyásuak, mig a mult hóban 23, ugy a jelentéshóban csak 8 halt meg vörheny következtében; a többi ragályos kórok csak igen szorványosan léptek fel. N.-Becskerek, 1889 nov. 6-án. Dr. Haidegger Lajos, városi főorvos.

* **Egy népszer.** A „Moll-féle franczia borszész és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyujtatik köszvényes és csúzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasitással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállitó által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készitmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával. 2

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság).

Hirdetmény. — Az 1889. év számlájára törlesztendő 636 drb (I. és II. kibocsátásu) részvény kisorsolása f. évi deczember 6-án, pénteken délután fél 3 órakor, Bécsben I. Schwarzenbergplatz 3. szám alatt, két közjegyzőnek és az igazgató-tanács erre nézve kirendelt tagjainak jelenlétében nyilvánosan fog megejtetni. Az igazgató-bizottság.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

Hirdetések.

Köszönetnyilvánitás.

Felejthetlen fivérük, Kriek Gyula elhalálozásával Szárcsa t. közönségének, különösen jegyző, orvos és biró uraknak, a tanusitott szives részvétért ez uton is őszinte köszönetet nyilvánit

(564—1.1) **a gyászoló család.**

Vukovich és Rajkovits
mérnökök
műszaki irodája
Nagy-Becskereken
Mellenczei-ut 2-ik szám.

(304—12.9)

1000 hold kitünő nádast

elad az écskai uradalom árverés utján saját lukácsfalvi rétjében f. évi november hó 17-én a d. u. órákban tetszés szerinti részletekben. (Utánnyomat nem dijaztatik.) (357—2.1)

Községeknek a legjutányosabb árak!!!
Szarvasmarhák és juhok száj- és körömfájása ellen leghathatósabb antisepticus, antiparasiticus és desodorans szer a

„CREOLIN“

melyet a nagym. földm. m. k. ministerium 50.927. számu körrendelete értelmében ajánlott Fischer és Heidlberg, budapesti vegyészetigyárában készült szavatolt, kitünő minőségben forgalomba hoz **Szávoszt Alphons**
az „Országos magyar gazdasági egyesület“ pártfogása alatt álló termény- és bizományi üzlet
Budapest, V. Arany János-u. 11. sz.

(351—5.2)

13178. sz. 1889. (363—2.1)

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi 44. t.-cz. 11. és 12. §§-aiban foglalt rendelések értelmében a házadónak az 1890., 1891. és 1892. évekre való érvénnyel leendő kivetéséhez szükséges vallomások beadására — a nm. m. kir. Pénzügymnisterium f. évi október hó 26-án kelt 66.881. sz. rendeletével — a folyó 1889. évi november hó 15—30. közötti idő tüzetett ki.

Felhivatnak ennélfogva Nagy Becskerek város azon háztulajdonsai, kik házbéradó köteles jövedelmet húznak, miszerint kellően felszerelt és lakói illetve bérlői által is aláirt házbéradó vallomásaikat a fent kitüzött határidőben, a városi alszámvevői irodában, annál is inkább nyujtsák be, mert külömben házadójuk hivalból megállapittatni fog.

Kelt Nagy-Becskereken, 1889. november hó 12-én.

Krsztics János.
polgármester.

3035. sz. 1889. (367—1.1)

Pályázati hirdetmény.

A Felső torontáli ármentesitő társulat véleményező bizottságának folyó 1889. évi junius hó 22-én tartott ülésében 13 sz. alatt hozott határozatában nyert megbizatás alapján alolirott társulati igazgató által a társulatnál 500 frt évi fizetés és 100 frt. utiáltalány összesen 600 frt. évi dijazással valamint a hivatalos utazások alkalmára megállapitott napidijak és utazási költségek felszámithatásának jogosultságával, Nagy-Kikinda lakhelylyel rendszeresitett jelenleg üresedésben levő társulati jogtanácsosi ügyészi állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennélfogva pályázni óhajtó okleveles ügyvédek, hogy szabályszerüen felszerelt kérvényeiket a Felső torontáli ármentesitő társulat igazgatóságához folyó 1889. évi november hó 30-ig benyujtani sziveskedjenek.

N.-Kikinda, 1889. évi november 14-én.

A társ. igazgató.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

Árverési hirdetmény.

A melenczei községi képviselő testületének f. é. október hó 17-én 2.-107. sz. a. hozott határozata alapján ezennel közhirré tétetik, hogy a községi közlegelő f. é. november hó 18-án délelőtt 10 órakor a melenczei községházánál megtartandó árverés utján haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 18520 frt (361 1.1)

A közelebbi árverési feltételek a községi jegyzőségnél betekinthetők.

Melenczén, 1889 november 10-én. Teodorovits, jegyző. Maryanszky Steva, biró.

Árverési hirdetmény.

A melenczei községi képviselő testületének f. é. október hó 17-én 3.-108. sz a. hozott határozata alapján ezennel közhirré tétetik, hogy az „osztrovai“ nádas és halászat f. é. november hó 19-én délelőtt 10 órakor a melenczei községházánál megtartandó árverés utján hsazonbérbe fog adatni.—

A kikiáltási ár 5051 frt. (62—1.1)

A közelebbi feltételek a községi jegyzőségnél betekinthetők.

Melenczén, 1889. évi november 10-én. — Teodorovits, jegyző. Maryanszky Steva, biró.

8606. sz. tkv. 1889. (360—1.1)

Arverési hirdetmény.

A módosi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a szerb-bókai szegényalap vhajtatónak, Oberknezsevics Szilárd jogutóda Julia, szerbbókai lakos vhajtást szenvedett elleni 500 forint tőke iránti vhajtási ügyében a módosi kir. jbiróság területéhez tartozó, a szerbbókai 902. sz. tljkvben A I. 1—10. alatt felvett 348. sz beltelkes ház, 399. hr. sz. pótkert s egész urbéri telekből Oberknezsevics Szilardot egyharmad részben illetett jelenleg Oberknezsevics Julkára B 5 alatt átirt 1971 frt becsárban az árverés elrendeltetik s annak foganatositására a határidő 1889 deczember 14. napjának, d. e. 10 órája az illető községházának hivatalos helyiségében kitüzetik utóbbi feltételek mellett azzal, hogy ezen birtokrészre az államkincstár érdekében is 376 frt 79 kr. tőke s jár. kielégitése végett megtartatni fog.

1. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, a melyen alul is az árverésre kitüzött ingatlanság eladatni fog.

2. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10 százalékát, vagyis 197 frtot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában megjelölt árfolyamu és az 1883. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában ovadékképesnek nyilvánitott értékpapirban kiküldött kezéhez, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Módos, 1889 október 16-án. Kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

---

586. sz. b. v. k. 1889. (366—1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhirré tétetik, miszerint a tekintetes bécsi cs. kir. kereskedelmi biróság 1889. évi 42538. sz. végzésével megkeresett tettes n.-becskereki kir. járásbiróságnak 1889. évi 2502. sz. a. kelt végzése folytán Eisler Ig. részére, Pyrra J. E. Lázár nagy-becskereki lakosnál 144 frt 60 kr. és jár. iránti kielégitési végrehajtás utján 1889. évi márczius 28-án lefoglalt 530 frtra becsült bolti állványok és czikkekből álló ingóknak alperes üzletében Nagy-Becskereken birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1889. évi november 27. napjának, délelőtti 10 órára tüzetett ki, a 7663. polg. 1889. számu végzés alapján.

Egyuttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tünik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik, és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan emlitve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs; miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alulirotthoz egy példányban irásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek, végrehajtató kielégitését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasittatni.

Kelt Nagy-Becskereken, 1889. évi november 2-án.

Kiss.
kir. bir. végrehajtó.

---

641. sz. b. v. k. 1889. (365—1.1)

Arverési hirdetmény.

Közhirré tétetik, miszerint a tekintetes n.-becskereki kir. járásbiróságnak 1889. évi 6680 polgári szám alatt kelt végzése folytán Karabócz Pál n.-becskereki lakos — mint végrehajtató részére, Trilltsch Agoston végrehajtást szenvedő n. becskereki lakos — czipésznél 77 frt 56 kr. tőke és jár. iránti kielégitési végrehajtás utján 1889. évi augusztus hó 17-én lefoglalt és 351 frtra becsült 60 pár férfi czipő és összes üzlet álványaiból álló ingóknak Nagy-Becskereken végrehajtást szenvedő üzlethelyiségébenbirói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1889. évi **november 23**-ik napjának délutáni 3 órára tüzetett ki a f. évi 78.9. p. számú jbirósági végzés folytán.

Egyuttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tünik, ugy az esetben is, ha elsőbbségök bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan emlitve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirthoz egy példányban irásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégitését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasittatni.

Nagy-Becskerek, 1889. évi nov. 6-án.

Kiss.
kir. bir. végrehajtó.

Groszmann Zsigmond
okl. mérnöknek
műszaki irodájában
Nagy-Becskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagositási, nemkülönben a **magasépitészet** körébe tartozó bárminemű munkák **utólagos** és **mérsékelt dijazás** mellett elvállaltatnak. (345—26.4)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

!Pénz!
földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett
a legkisebb összegtől a legmagasabbig
közvetittetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálok minden e szakmába vágó fölvilágositással bérmentve.

Egyuttal ajánlom magamat **mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek** méltányos **bevásarlasa és eladásara,** nemkülönben **mindennemű szelvények bevaltására.**

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskereki váltó- és bizományi üzlet

(6—26.22) **L. Kadelsburger.**

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyitás
Nyári gyógyitas
Őszi gyógyitás
Téli gyógyitás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorositott czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs **gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás,** aranyér és a legkülönfeleb **női betegségeknél. Egy eredeti doboz** használati utasitással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyüvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Hounetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény
csúz
és minden
meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláirasát viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemü testfájdalmak és bénulásnál; **burogatás alakjában** minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. **Belsőleg** vizzel vegyitve hirtelen rosszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasitással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszertár és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó. Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle franczia borszesz és sója vidékemen nagyszerüen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

(265 13) **Hornof,** lelkész Micholup-ban.

Kapható Nagy-Becskereken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógysz. uraknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Ferencz Pálnál Nagy-Becskereken.